

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

33. Rex Bungi Funaium inuitat Xauerium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

verbere cuiusque plectentem crimina, nemini datum effugere, quamvis ea & homines lateant, & nullis interdum eorum legibus vetentur. Educetur sanè, & cum solis infans consuescat syluis, & bestiis; procul degat ab omni commercio urbium, morèsque ignoret penitus; legem certè illam innatam omnibus, nunquam poterit nescire, quæ apud vnumquemque innocentis vitæ magisterium exercet; & interrogatus an occidere, furari, thorum fœdare alienum, fallere, rapere, liceat; negaturus est profectò licere, dictante nimirum id illi principe, ac suprema lege rationis, quam Deus hominibus indidit, quaque si modo sint homines, rectè instituere vitam possunt, hoc si necesse sit contingere homini, ferarum more in antris adulto, & omnium rudi, quanto certius contigit civibus, quos publica, & priuata iura prohiberi obstringunt? Deum ergo, nequaquam, vt ipsi dolebant, tot sæculis destituisse Japonios sua lege: huic (pergit, vir sanctus) argumento, acquievere plenè & integrè; indeque à suspitionibus querulis immunes, veritati mentem, Christo nomen dedere. At nihilo Bonziji minus furiosè ac rabidè incubuere calumniis, & minis in Dei præconem, & Christi fidem; vt quos nequaquam ignoratio in fraudem, sed perversitas ageret ad fallendum. Primum igitur sibi Regem conciliant, suàsque in partes pellectum, ad facultatem fidèi amplectendæ, re ipsa abrogandam, cum verbis non posset, adducunt; nefas enim cum esset, edictum solemne quo illam sanciuerat aduerso rescripto rescindere; clarissimum quemque illorum inuadens qui Christo accesserant, suis illos per summam iniuriam exuebat bonis, quibus & ipse, non diu post, & regno, & vita, exutus est, Deo pœna sequaci suorum damna vlciscente, de quo breui erit narrandi locus. Scribunt præterea in oras finitimas Bonziji aduersus Apostolum, quicquid poterant de illo probrosè mentiri, esse hunc reiectitium homulum, scurram vilissimum, fame illuc adactum, cui nec in diem victus suppeteret; nec ad tegendam nuditatem, præter laceros pannos esset: ad hæc maleficum insignem, & adoratorem dæmonis, qui sub aspectu certorum syderum, quorum ostentabat perniciam, spiritus cogeret ad prodigiosas præstigias & infatuatum iis popellum sibi obstringebat; demum quicquid iis inuidia, indignatio, & auaritia, infame suassisset de illo spargunt, quibus tamen nec interclusus est Euangelij sacri cursus, nec viri sancti fuscata gloria, nec falso & fabulis verum succubuit. Amanguccij quidem ad ter mille, Christiani numero aucti sunt; omnes ad fundendam pro Christo, vitam, nedum ad perdendas facultates prompti, & alacres si fortè quod expectabatur ex suasionem Bonziorum, rem ferro agere tyrannus decreuisset: foris verò Xaverij nomen, & sanctitas, mirabilitas prodigiorum ab eo editorum & illustres de Bonziis triumpho, & prouincias & regna, tam celebri fama exciuerant, vt omnes, magnum ex Europa Bonzium (sic illum designabant) audire vehementer auerent, & cernere.

cietatis; operarij in Iaponiam legendi ac mittendi; repetendum mox mare, & Sinæ adeundi, audiebat enim consensu omnium affirmari, Sinis Christo subactis, vltro Iaponiam velut magistros secururam, quod eos agnosceret sacrorum, & sapientiæ parentes. Commodum his votis, nauim Lusitanam nunciabat rumor in Bungum appulisse; de hac ve certius resciret, Matthæum ex Iaponiis suis comitibus alterum, eò cum literis destinat; datæ legebantur Kal. Septembris ad nauis præfectum, & quos vehebat mercatores, rogabat verò ad se rescriberent, qui? vnde? quàm breui in Sinas essent redituri; tum quòd in Indiam reuertens, quamprimùm illac esset transiturus valde hortabatur, sibi quisque tantillum succideret temporis, ad subducendas conscientia rationes; eius enim, addebat commercij lucra, multò esse quam sericorum Sinentium pinguiora, quantumuis hæc fœnore suam sortem æquassent, applicuerat Figium ea nauis, Funaiio, Bungi Metropoli, leucâ distans; illic vbi comparuit, cum Xauerij literis Matthæus, ea omnes affecit lætitia, vt certatim illum muneribus donarent, leguntur publicè quas ferebat ab sancto literæ; mittuntur Funaium, qui hæc mercatoribus sociis nunciarent; ij cum Rege Bungi ex frequenti congressu pridem gnari, fore illi pergratum Apostoli conspectum, quem tanti toties fecerat, & de prædicarat, eius propediè aduentum Regi significant, & Princeps optimus, cui iam tum Deus, conuersionis diu post futura indebat semina, festo gaudio rem excepit, & testes amoris, ac reuerentiæ dedit epistolas quibus Xauerium humanissimè Funaium inuitabat; Rescripsit, & nauis Præfectus, & ex primariis mercatoribus sex aut septem, quisque de Indiis quod habebat noui, de nauis autem, Lusitanos triginta vehere Præfecto Odoardo Gama, post mensẽ versuros in Sinas vela, vbi tres in portu onustas serico naues reliquerant, Ianuario sequenti repetituras Indos, harum verò vna, Iacobum Pereiram, insignem eius amicum vehi; veniret quantocys, expectari ab omnibus cupidè, excipiendùmque non tantùm nauis, sed pectoribus omnium. Matthæum quintus, itineris dies Amanguccio restituit, cum literis, & impatienti lætitia qua vir sanctus desiderabatur ab Rege Bungeni, & ab Lusitanis. Ergo commendatis Deo Neophytis, & salubri admonitione tum iis, tum Turriano & Fernãdio munitis, inter eorum lacrimas, & amplexus in viam se dedit, Septembri iam medio, anno sesquimillesimo quinquagesimo primo. Erant Amanguccio Figium milliaria centum octoginta, terrestris itineris; præter angustum maris sinum, hæc vt afflucuerat confecit pedes, pretiosam ferens sacri ministerij sarcinam. Sed eum laborem non parca rependit consolatione, Iaponum duorum nobilis comitatus, hi præter Matthæum & Bernardum, sese illi duces, & comites Figium præbuere, hoc vnice viro sancto chari, quòd ab Rege Amangucciano re omni barbarè multari ob suscepta ante vnum mensẽ Christiana sacra, fortiter id ferrent; & censu annuo paulo ante aureorũ ter mille splendidi, tunc prope nudi, sic tamen hilares, sua ob Christum egestate contenti fruerentur, vt si

Rex Bungi
Funaium in-
uitat Xau-
erium.

omnibus abundarent. Ibat cum iis item Laurentius Regni Figensis indigena ex oculorum vitio cognomento Luscus, iuuenis annorum quinque & viginti; nouus quidem, sed feruens, & virtutis nequaquam nouitiæ Christianus. Quæ supersunt ad vsque Xauerij regressum in Indias, eorum spectator Lusitanus, stylo, quam mercimonio melior distinetè narravit, huic narrationi uti fideliter, sic libenter insisto, quod eam multis probatam testibus video, in tabulis publicis, de Xauerio in album Sanctorum referendo confectis.

Inter hæc igitur tam grata viæ solatia durauit Xauerius Pinlachiam vsque, pagum leucis duabus Figio distitum, vbi pedum tumore, doloribus capitis, & fractarum inopia virium subsistere cogitur; tres è sociis ad nauim præcurrunt auxiliij aliquid accituri. Horum aduentu Gama, Funaiio inuitat Lusitanos cumque iis cultu singulari, Pinlachiam versus; pompam instruit equestrem; quod è comitum discessit diuinans vir sanctus, itineris reliquum debilitati suæ putauit tolerabilius, quàm cum honorem religiosæ suæ modestiæ; quare recepto itinere, quartam leucæ partem emensis occurrit Lusitanis, demirantibus illum inter nobiles duos Amanguccianos medium venire, cum suo in humeris supellectilis sacræ fasciculo; ex equis desiliunt; ea comitate, ac reuerentia consalutant quæ tanto patri debebatur. Sed in pertexendo quod supererat viæ, humilitati eius, litem mouit non paruam eorum pietas, quæ ab aduersis utrimque partibus amissa, & victa est: contendebant eum equo imponere, nec peruenire ad nauim ferebant peditem; quod vbi ex eo non impetrant, nec ipse ab iis, vllis precibus euicit ut equos reciperent. Pedites itaque, simul omnes viæ residuum absoluunt, nauim Præfectus eiusque armamenta, vexillis, ignium fulgetris, & variarum flammarum missilibus radiis, vndequaq; ornanda, in triumphi morem curauerat; quotquot in naui remanserant, festo armorum, & vestium nitore, longis ordinibus litus prætenderat; ut primum sanctus in conspectu fuit, læto bis omnium machinarum tonitru salutatur, iterato tertium, & quartum gratulatorio fragore, cum ad nauim accederet propius, & cum in eam conscenderet, quibus humilis Xauerij pudor plurimum erubescens, querenti propior, quàm gratiam agent, mentem suam Gamæ dolens testatus est. Urbem vero Funaium vix leuca femoram, tormentorum is sonus grauius perculit, nullas satis excogitantem eius causas, præter Lusitanorum conflictum aliquem cum pyratibus infestantibus illam oram. Rex per hominem certam rei causam ex veris cogniturus, nobilem iubet eò excurrere, cui Gama, monstrato Xauerio, exponit; quod auditum fuerat Funaij, argumentum esse perexiguum honoris, quo eius aduentum gratulabantur vehementer. Hunc Amanguccio adesse, virtute, doctrina, sanctitate incomparabilem, Deo ac Lusitaniæ Regi domino suo summè carum. Hæsitare ad hæc qui missus fuerat, velut stupens, & Xauerium contuens sine calceis, & pannosum, volensque apud se quæ Amanguccio delata fuerant; Dein ad Præfectum conuersus, valde ambigere quid esset ad Regem

Regem de illo relaturus : non posse de Bonzio quæ audiret, & cerneret Regi occultare ; aliunde tamen quæ de illo probra, & quoties fuissent à Bonziis ad Regem Amanguccio perscripta meminisse ; inspectum scilicet hunc ab se, familiariter cum amico dæmone agere , ex quo illas disceret cantiones, quibus mira in vulgus stolidum edidisset ; hominem esse mendicissimum, egentissimum, toto corpore scatentem vermibus, qui eius carne pasci refugerent. Vereri ergo se aiebat, quæ Lusitani celebrabant de illius sanctimonia, & sublimitate meritorum si Regi narraret, ne auctoritate exciderent Bonzij, & accusarentur, aut ignorantia imprudentes, aut inuidia mendaces. Tunc Gama secutus ut cœperat, innocentiam viri sancti, & paupertatem eximie laudavit ; ortum in Europa nobili stirpe, & sanguine regio ; sponte pauperem & excellentia virtutis ; non abiectione, ludique fortunæ : quæ ubi ad Regem nuncius retulisset, à se addidit Lusitanos illo vno beatiore se credere, quam si nauim haberent argento cumulatam ; sibi quod ad se attineret visum esse re ipsa homine maiorem, vultu quandam spirante insolitam, venerandamque maiestatem. His accensum in Rege desiderium videndi Xauerii, hanc illi suggestit epistolam, qua eius aduentu gauisus, cum in palatium inuitabat.

34 Pater Bonzi Cemaicogine (Lusitanos sic vocant.) Quam sunt Deo tuo acceptæ laudes quibus suis ab sanctis colitur, tam gratus illi sit, tuus meas in oras optatissimus aduentus. Renunciauit mihi Quansionafamas quem istuc miseram te Amanguccio Figium venisse, id ego quam lætus cognouerim, explicabunt quos mitto. Quare supplex etiam atque etiam te rogo (iubere siquidem non sinit Deus) mei erga te amoris desiderio singulari indulgens, ante solis exortum ut ad sis, & arcanas ad fores domus meæ pulses, ubi totus in tui cogitatione te expecto. Hanc autem velim sic à te rogatam gratiam, ne qua re tibi molesta sit mea petitio. Nunc Deo tuo, (quem Deorum Deum profiteor, & summorum atque optimorum qui degunt in cælo supremum) prouolutus in genua supplico, ut huius æui superbi homines, ex doctrinæ tuæ gemitu intelligant, vita tua tam inops quam sit Deo cara ; ut eo perspecto, carne progeniti, & mundi promissis excæcati, ab suo errore eximantur. Fac de tua valetudine ut sciam, quo noctem quietè ac placidè dormiam, dum me galli cantus cum tui aduentus nuncio excitet.] Decorabat hanc legationem eius Princeps, iuuenis Regem proximè attingens, & ei adiunctus Pæmindoni nomine prudens senex, & ipse regij sanguinis, cum nobilibus triginta, Funaiio Figium triremi appellunt. Legatus, Regis Epistola Xauerio reddita, è navi exscendens, explosis tormentis quindecim, salutatur, auditusque cum seni diceret, prorsus magnum esse gentis illius Deum oportere, eiusque arcana humano ingenio admodum obscura, qui seruo gauderet tam paupere, qualis esset Lusitanorum is Bonzius, quem dum præcipuis venerarentur honoribus, liquidò indicabant, paupertatis apud Deum suum ingens pretium esse, quamuis apud homines vulgo nihil despica

34

Regis Bungi
ad Xauerium
literæ.

despica